

Hallo, Latvija!

Projektu līdzfinansē
Eiropas Savienība
2009. gada Nr. 3

Šī izdevuma tēma ir nodarbinātības pieejamība trešo valstu valstspiederīgajiem, kas sniegs Jums nepieciešamo ieskatu par situāciju Latvijas darba tirgū, kā arī juridiskajiem nosacījumiem, ar kuriem jārēķinās, uzsākot darbu gaitas Latvijā.

Vietējam darbaspēkam labvēlīgāka nodarbinātības politika

Latvijas imigrācijas politika nodarbinātības jomā ir balstīta uz iekšējā tirgus aizsardzību, un trešo valstu valstspiederīgais var tikt pieņemts darbā tikai pēc darba devēja pieteiktas vakances, ja uz šo vakanci mēneša laikā nav pieteicies atbilstošas kvalifikācijas Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis, citas ES dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsonis un Eiropas Kopienas pastāvīgais iedzīvotājs, kā arī ārzemnieks, kuram Latvijā izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja. Savukārt, tie trešo valstu valstspiederīgie, kuri ieguvuši pastāvīgās uzturēšanās atļauju vai arī Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijā, var piekļūt darba tirgum bez jebkādiem ierobežojumiem. Šīs personas var arī brīvi mainīt darba devēju un amatu atbilstoši savai izvēlei un spējām.

Jāņem vērā, ka pieejas darba tirgum jomā tikai ilgtermiņa iedzīvotājiem ir tiesības uz lielāko daļu darbavietu un apmācību, tomēr viņiem ir lietgas dažas pašnodarbināto profesijas, piemēram, tikai ES pilsoņi var strādāt kā advokāti.

Darba tiesiskās attiecības Latvijā iespējams īstenot arī kā pašnodarbinātai personai. Lai saņemtu pašnodarbinātas personas apliecību, ir jānodod uz Valsts ieņēmumu dienesta nodaļu (www.vid.gov.lv), līdzīgi ņemot pasi, kā arī izglītību un kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus.

Strādāt Latvijā ir atļauts arī tiem ārzemniekiem, kuri ir Latvijas pilsoņu, Latvijas nepilsoņu un pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušu ārzemnieku laulātie, vai Latvijas pilsoņu pilngadīgie bērni, tādējādi darbaspēka tirgu papildina arī tie ārzemnieki, kuri saņēmuši uzturēšanās atļaujas sakarā ar ģimenes apvienošanu.

(Turpinājums 2. lpp.)

Тема номера – трудоустройство граждан третьих стран на территории Латвии, ситуация на рынке труда, а так же юридический аспект получения работы на территории Латвии.

Защита внутреннего рынка труда.

Латвийская иммиграционная политика в области трудоустройства основана на защите внутреннего рынка труда. Гражданин третьей страны может быть принят на работу после появления конкретной вакансии от работодателя, если в течение месяца на данную вакансию не поступило предложения со стороны граждан или неграждан Латвии, граждан ЕС, граждан государств Европейской Экономической зоны, граждан Швейцарской Конфедерации и иностранцев, имеющих постоянный вид на жительство и соответствующую вакансии квалификацию. В свою очередь, граждане третьих стран, имеющие постоянный вид на жительство, или же жители Европейского Союза, имеющие статус постоянного жителя Латвии, могут получить доступ к рынку труда без всяких ограничений. Выше упомянутые лица могут свободно менять место работы и должности в зависимости от своих профессиональных навыков.

Но, несмотря на доступность рынка труда и широкую возможность обучения, на постоянных жителей также распространяется запрет на некоторые профессии для самозанятых лиц. Например, только граждане Латвии и ЕС могут работать адвокатами.

Работать в Латвии можно и в статусе самозанятого лица. Для получения такого статуса Вам необходимо посетить отделение Государственной Службы занятости (www.vid.gov.lv), взяв с собой паспорт, а так же документ, подтверждающий образование и необходимую для работы квалификацию.

Право на работу в Латвии имеют и те иностранцы, супруги которых являются гражданами или негражданами Латвии; иностранцы, получившие постоянный вид на жительство в Латвии, а также совершеннолетние дети граждан Латвии. Таким образом, рынок труда пополняется иностранцами, получившими разрешение на пребывание путем объединения семьи.

(Продолжение на 3 стр.)

This issue will cover employment for third country nationals in Latvia. We will share insights into the situation in the Latvian labour market and give a run-down of legal issues relating to getting a job in Latvia.

Employment policies favour local labour

With regard to labour issues, Latvia's immigration policies are based on protecting the internal market. This means that a third party national may be hired only after an employer has advertised a vacant position and no citizen or non-citizen of Latvia or a citizen of another European Union Member State, European Economic Area country or the Swiss Confederation or a foreigner with a permanent residence permit in Latvia has applied for the position within one month. However, third country nationals holding a permanent residence permit or having the status of a permanent resident of the European Community in Latvia have unrestricted access to the labour market. These persons are free to change employers or jobs in line with their wishes and capabilities.

It should be noted that only long-term residents have access to most jobs and training opportunities, but they are barred from certain self-employed professions, for example only EU citizens may work as attorneys.

It is also possible to work in Latvia as a self-employed person. To obtain this status, you must go to an office of the State Revenue Service (www.vid.gov.lv), bringing your passport as well as documents proving education qualifications.

The spouses of Latvian citizens, non-citizens and foreigners holding permanent residence permits and the adult children of Latvian citizens also have the right to work in Latvia, therefore the labour market is supplemented by those foreigners who have been granted residence permits on the basis of family reunion. However, it should be noted that foreigners who are the spouses of temporary residence permit holders may only receive work permits if a job vacancy advertised by an employer has not been filled within one month.

(Continued page 4.)

Vienlaikus gan ir jāņem vērā, ka tie ārzemnieki, kas ir termiņuzturēšanās atļauju saņēmuši ārzemnieku laulātie, var saņemt darba atļauju un strādāt tikai, ja darba devēja izsludinātā vakance ir bijusi brīva vienu mēnesi.

Latvijas likumdošanā nepastāv nekādi ierobežojumi ārvalstu strādājošajiem pievienoties arodbiedrībām, tādējādi vismaz šajā jomā ir pieejami vienlīdzīgi iespējamie tiesību aizsardzības mehānismi.

Stingri reglamentēta kārtība

Darba atļauju ārzemniekam Latvijā izsniedz Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) www.pmlp.gov.lv, un darba devējam ārzemnieku ir atļauts nodarbināt tikai tajā profesijā, specialitātē vai amatā, kas norādīts ārzemnieka darba atļaujā. Darba atļauju ārzemniekam var izsniegt, pamatojoties uz vīzu, uzturēšanās atļauju vai patvēruma meklētāja personas dokumentu.

Ja ārzemnieka nodarbinātība ir saistīta ar īstermiņa vai neregulāru uzturēšanos Latvijā, kas nepārsniedz 90 dienas pusgada laikā (skaitot no pirmās ieceļošanas dienas), ārzemnieks saņem vīzu vai termiņuzturēšanās atļauju un darba atļauju. Minētais noteikums attiecas arī uz ārzemniekiem, kuriem saskaņā ar Imigrācijas likumu nav nepieciešama vīza ieceļošanai Latvijā. Savukārt, ja ārzemnieka nodarbinātība ir saistīta ar regulāru uzturēšanos Latvijā, kas pārsniedz 90 dienas pusgada laikā (skaitot no pirmās ieceļošanas dienas), ārzemnieks saņem termiņuzturēšanās atļauju un darba atļauju.

Darba atļauju ārzemniekam, kurš ir Latvijā akreditētas izglītības iestādes audzēknis vai pilna laika students, izsniedz tikai tādā gadījumā, ja viņam darba līgumā noteiktais darba laiks nepārsniedz 20 stundas nedēļā vai, ja viņš ir pašnodarbinātais un viņa uzturēšanās laiks Latvijā nav mazāks par vienu gadu. Papildus informāciju studējošajiem par nodarbinātības jautājumiem iespējams iegūt Akadēmiskās informācijas centra interneta mājas lapā www.aic.lv.

Savukārt, tiem ārzemniekiem, kuri Latvijā vēlas uzturēties, lai veiktu komercdarbību vai kā pašnodarbinātas personas, dokumentus darba atļaujas saņemšanai iesniedz Latvijas diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā ārvalstīs vai arī PMLP saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas reglamentē vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanu.

Ja darba atļaujā norādītā termiņa ietvaros mainās nosacījumi, kas bijuši par pamatu minētās darba atļaujas izsniegšanai (piemēram, mainās darba devējs, amats, darba laiks, darba vieta), ārzemniekam ir pienākums saņemt jaunu darba atļauju. Arzemniekam ir jāuzglabā darba atļauja līdz tajā norādītā termiņa beigām un jāuzrāda tā pēc uzraudzības un kontroles institūciju pieprasījuma. Ja darba atļauja ir nozaudēta, sabojāta vai kļuvusi nederīga, ārzemnieks triju darbdienu laikā par to rakstiski paziņo Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei un lūdz izsniegt darba atļaujas dublikātu.

Nepieciešamas valodas zināšanas

Latvijas likumdošana nosaka, ka ārvalstu speciālistiem un uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) ārvalstu pārvaldes locekļiem, kuri strādā Latvijā, jāprot un jālieto valsts valoda tādā apjomā, kāds nepieciešams viņu profesionālo un amata pienākumu veikšanai, vai pašiem jānodrošina tulkojums valsts valodā. Darbinieku valodas zināšanu pārbaudes Latvijā veic Valsts valodas centrs (VVC) www.vvc.gov.lv, kura speciālisti pieļauj, ka valsts valodas zināšanas var arī nebūt nepieciešamas, atsevišķu pienākumu veikšanai. Tā, piemēram, var būt situācija, kad ārvalstnieks strādā par pavāru, un viņam nav nepieciešams kontaktēties ar apmeklētājiem. Šajā gadījumā, gan viņa darba līgumā obligāti jābūt atrunātam šādam punktam, ka viņam nav nepieciešamas valsts valodas zināšanas darbu veikšanai, vienlaikus gan paredzot, ka nepieciešamības gadījumā

darba vietā ir darbinieks, kurš var veikt tulka funkcijas.

Pēc VVC speciālistu novērojumiem, patlaban Latvijas darba tirgū pieprasītākās ārvalstu valodas zināšanas ir krievu valoda, tai seko pieprasījums pēc angļu valodas zināšanām, mazāks pieprasījums ir vācu valodas zināšanām.

Darba tiesiskās attiecības, kas dibinātas uz darba līguma pamata, Latvijā uzrauga Valsts darba inspekcija www.vdi.gov.lv. Kā viens no uzdevumiem inspekcijai ir veicināt sociālo dialogu un sekmēt domstarpību novēršanu starp darba devēju un darbiniekiem. Tāpat ārvalstnieku nodarbinātību Latvijā uzrauga arī Valsts robezsardze www.rs.gov.lv, kura par konstatētajiem pārkāpumiem, ja darbiniekam nav darba atļaujas, var uzlikt naudas sodu fiziskajām personām no 300 līdz 500 latiem, bet juridiskajām personām - no 2500 līdz 10 000 latiem. Savukārt tiem ārvalstniekiem, kuri ir pieķerti strādājam bez darba līguma, var nākties maksāt līdz pat 500 latu naudas sodu.

Pieprasījumu pēc darbaspēka noteiks ekonomiskā situācija

Kā uzsver Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) www.liaa.gov.lv direktors Andris Ozols, ES robežās pastāv brīva darbaspēka kustība, savukārt darbaspēkam, kas ir trešo valstu valstspiederīgie, ir jāreķinās gan ar konkrētās valsts, gan ES noteiktajiem kritērijiem. Visu pamatā regulē ekonomiskā situācija valstī, tāpēc ārvalstu darbaspēka piesaistīšanā noteicošais ir darbinieku zināšanas un kvalifikācija, tas, ko ārvalstnieks var pienest klāt, tādējādi veicinot uzņēmējdarbību, palīdzot vietējiem darbiniekiem utt. Pēc A.Ozola domām, tieši ārvalstnieka zināšanas un iespējamais piensums var izrādīties par noteicošo faktoru darbinieku piesaistē uzņēmumiem. „Svarīgi ir apzināties, ka darba devējs nekad nemaksās cenu, kas pārsniegtu darbinieka kvalifikāciju un vienmēr skatīsies, par ko viņš maksā atalgojumu,” norāda LIAA vadītājs. Viņš arī uzsver, ka Latvijai ir nepieciešami labi ārvalstu speciālisti, kas attiecīgi saņemtu lielāku atalgojumu par vidējo atalgojuma līmeni valstī, tādējādi paaugstinot vidējo iekšzemes kopprodukta rādītāju uz vienu iedzīvotāju, kas liecina par valsts labklājību. Pēc Ozola domām, darbaspēka migrācijas procesi ir neizbēgami, jo situācijā, kad vietējais darbaspēks aizplūst, veidosies nepieciešamība pēc ārvalstu strādniekiem, līdz ar to, vienmēr būs vērojami segmenti, kuros pastāvēs pieprasījums pēc konkrēta darbaspēka atsevišķās jomās.

Tieši atbildīgā par nodarbinātības jautājumiem ir Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) www.nva.gov.lv, kura īsteno valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā. Aģentūrai ir 28 filiāles un trīs klientu apkalpošanas centri visā Latvijā.

NVA apkopotā informācija liecina, ka iepriekš lielākais skaits darba izsaukumiem ārzemniekiem bijis reģistrēts apstrādes rūpniecībā, izmitināšanas un ēdināšanas sektoros. Tāpat pieprasītas bijušas transporta, būvniecības uzglabāšanas un pārtikas nozares. Lai gan izsaukumu skaits samazinās, arī nākotnē lielākais pieprasījums varētu būt tieši pēc šo sfēru darbiniekiem, prognozē aģentūras pārstāvji.

Pieaugoši bezdarba rādītāji

Sezonāli izlīdzinātais bezdarba līmenis Latvijā 2009.gada septembrī sasniedza 19,7%, kļūstot par augstāko rādītāju Eiropas Savienībā. Patlaban bez darba Latvijā ir vairāk nekā 140 000 vietējo iedzīvotāju un uz vienu vakanci darba tirgū pretendē 78 reģistrētie bezdarbnieki, kas ir būtiski palielinājis konkurenci darba tirgū un neizbēgami sabiedrībā izraisījis lielu sociālo spriedzi. Arī ekonomikas prognozes patlaban neliecina, ka tuvākajā laikā būtu gaidāma ekonomikas atveļošanās un jaunu darba vietu piedāvājuma pieaugums.

Одновременно с этим необходимо учитывать, что супруги иностранцев, получивших разрешение на временное пребывание на территории Латвии, могут получить работу лишь при условии, что в течение месяца на данную вакансию не было других претендентов в течение месяца.

Латвийское законодательство не предусматривает для иностранцев никаких ограничений при вступлении в члены профсоюза.

Строгий порядок регламентации

Разрешение на трудовую деятельность выдает Управление по делам гражданства и иммиграции (Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde) www.pmlp.gov.lv. Работодатель имеет право задействовать работника только в той специальности, профессии и должности, на которую получено разрешение и которая указана в документе. Разрешение на работу иностранец может получить на основании визы, разрешения на пребывание или на основании документа о поиске убежища на территории Латвии.

Если работа иностранца связана с кратковременным или нерегулярным пребыванием полугода (считая с первого дня приезда), иностранец получает визу или разрешение на временное пребывание в Латвии и разрешение на работу.

Данное правило распространяется и на иностранцев, которые, в соответствии с законом об Иммиграции, не нуждаются в визе на въезд на территорию Латвии. Если работа иностранца связана с регулярным пребыванием на территории Латвии и составляет более 90 дней в течение полугода (считая с первого дня приезда), иностранец получает разрешение на временное пребывание на территории Латвии и разрешение на работу.

Разрешения на работу для воспитанников аккредитованных вузов или студентов дневных отделений выдаются лишь в тех случаях, когда время работы не превышает 20 часов в неделю, а в случае самозанятых лиц, лишь в том случае, если время пребывания в Латвии не меньше года. Дополнительную информацию, возможно, получить на домашней странице Академического центра информации www.aic.lv.

Иностранец, желающий вести коммерческую деятельность на территории Латвии или быть самозанятым лицом, должен подать документы в Латвийское дипломатическое или консульское представительство Латвии за рубежом или в Управление по делам гражданства и иммиграции в соответствии с законодательными актами, регламентирующими порядок запроса выдачи виз и разрешений на пребывание.

Если за время, указанное в разрешении на работу, меняются условия работы (должность, работодатель, место и время работы), то иностранец должен получить новое разрешение на работу. Иностранец обязан сохранять разрешение на работу до истечения срока разрешения и предъявлять его институтам по надзору и контролю по каждому требованию. Если разрешение на работу потеряно или имеет неподобающий вид, то иностранец в течение трех рабочих дней должен подать письменное заявление в Управление по делам гражданства и иммиграции с просьбой выдать дубликат разрешения на работу.

Требования к знанию языка

Латвийское законодательство предписывает иностранным специалистам, работающим на территории Латвии или являющимся соуправляющими Латвийских предприятий, владеть и использовать латышский язык в такой степени, в какой это необходимо для выполнения профессиональной деятельности и выполнения работы (или же им самим необходимо искать возможности перевода на государственный язык). Проверкой знания латышского языка иностранных сотрудников занимается Центр Государственного языка (VVC) www.vvc.gov.lv. Специалисты центра допускают, что выполнение ряда услуг может не требовать знания государственного языка.

Например, может возникнуть ситуация, когда иностранец

работает поваром и не имеет контакта с посетителями. В данном случае в договоре о труде необходимо оговорить пункт, что знание языка не является необходимым для работы, но в то же время надо указать, что есть сотрудник, владеющий государственным языком, который при необходимости может исполнять роль переводчика.

По оценке специалистов Центра Государственного языка востребованным на рынке труда является русский язык, за ним следует английский язык и менее востребован немецкий язык.

Трудовые отношения, основанные на заключении трудового договора, контролирует Государственная трудовая инспекция www.vdi.gov.lv. Одна из задач инспекции – обеспечение социального диалога и разрешение споров между работодателем и работником. Трудовые отношения иностранцев так же контролирует Государственная погранохрана www.rs.gov.lv, которая за нарушение закона (если нет разрешения на работу) может наложить штраф физическому лицу от 300 до 500 латов и юридическим лицам от 2500 до 10 000 латов. Иностранцы, замеченные за работой без разрешения, обязаны платить штраф до 500 латов.

Спрос на рынке труда зависит от экономической ситуации

Директор Латвийского агентства инвестиций и развития - LIAA www.liaa.gov.lv Андрис Озолс подчеркивает, что не смотря на то, что рынок труда Латвии и ЕС предусматривает миграцию рабочей силы, гражданам третьих стран необходимо считаться с нормативами и критериями ЕС и конкретной страны проживания. В основе регуляции рынка труда лежит экономическая ситуация в конкретном государстве. Поэтому решающим фактором является квалификация, знания и вклад иностранными специалистами в развитие предпринимательства, оказание помощи местным работникам. По мнению Андриса Озолса, именно знания могут являться главным вкладом и решающим фактором в момент привлечения иностранной рабочей силы. Он так же подчеркивает, что Латвия нуждается в привлечении высоко квалифицированных специалистов, которые могут получить достойную оплату своего труда, тем самым повышая внутренний валовой доход и благополучие государства. По мнению Андриса Озолса, процесс миграции рабочей силы неизбежен, так как после отъезда местной рабочей силы является необходимостью привлечь иностранных работников. На рынке труда всегда будут сферы, нуждающиеся в привлечении иностранных сотрудников.

Ответственным за трудоустройство является государственная институция - государственное агентство занятости - NVA www.nva.gov.lv. В ведении данного агентства: снижение безработицы; поддержка лиц, подверженных риску потерять работу; трудоустройство. Агентство имеет 28 филиалов и три центра обслуживания клиентов по всей Латвии.

Данные о найме иностранцев на работу позволяют выделить самые распространенные отрасли для работы иностранцев - это гостиничный и ресторанный бизнес, работа на производстве, а также в транспортной, строительной и пищевой отраслях.

Рост безработицы

Уровень сезонной безработицы в сентябре 2009 года в Латвии составил 19.7%, став самым высоким во всех странах ЕС. Без работы в Латвии на данный момент находятся 140 тысяч людей. На одно вакантное место претендуют 78 зарегистрированных безработных, что существенно увеличивает конкуренцию на рынке труда, вызывая социальное напряжение в обществе. Экономические прогнозы на ближайшее время не особо оптимистичны и не предрекают роста экономики и увеличения рабочих мест.

There are no restrictions in Latvian laws barring foreigners joining trade unions, therefore at least in this case there are equal mechanisms for protecting rights.

Strict procedures

Work permits for foreigners are issued by the Office of Citizenship and Migration Affairs (PMLP, www.pmlp.gov.lv), and employers are only permitted to employ the respective foreigner if the profession, speciality of position indicated in his or her work permit. Work permits may be issued to foreigners based on a visa, residence permit or asylum seeker's document.

If the employment of a foreigner is connected with short-term or irregular residence in Latvia not exceeding 90 days in a six month period (from the first day of entry), the foreigner must receive a visa or residence permit and a work permit. This rule also applies to foreigners who in accordance with the Immigration Law do not require a visa to enter Latvia. If the employment of a foreigner is connected with regular residence in Latvia exceeding 90 days in a six month period (from the first day of entry), they must have a temporary residence permit and a work permit.

Pupils at accredited educational institutions or full-time students are only issued with work permits in the event that the work time stipulated in their employment contract does not exceed 20 hours per week or they are self-employed and their period of residence in Latvia is not less than one year. More information on employment issues for students is available at the website of the Academic Information Centre, www.aic.lv.

Applications for work permits for foreigners wishing to reside in Latvia to conduct business activities or as self-employed persons must be submitted to Latvian diplomatic or consular officers in foreign countries or by the PMLP in accordance with laws and regulations governing requests for visas and residence permits.

In the event that during the term of the work permit there are changes to the conditions which served as the basis for issuing the work permit (for example, the employer, position, work time or place of work changes), the foreigner must apply for a new work permit. The foreigner must retain the work permit until the expiry of its term, and it must be presented at the request of inspection and oversight institutions. In the event that a work permit is lost, damaged or becomes invalid, the respective foreigner must inform the Office of Citizenship and Migration Affairs in writing within three workdays and request a duplicate of the work permit.

Language skills

Latvia's laws stipulate that foreign specialists and foreign board members of enterprises (companies) who work in Latvia must know and use the state language to the extent necessary to perform the duties of their profession and position, or they must provide a translation into the state language. The State Language Centre (VVC, www.vvc.gov.lv) checks the language skills of employees, and the centre's specialists make allowances for insufficient language knowledge in jobs requiring the performance of certain tasks. For example, a foreigner may work as a chef and have no need to talk to customers. In this case, the employee's employment contract must stipulate that he or she does not require state language

knowledge to perform the relevant job, while also stipulating that in the event of necessity there is a person at the place of employment who can provide translation.

According to VVC specialists, currently the foreign language most in demand in Latvia's labour market is Russian, followed by English and then German.

Workplace relations based on employment contracts are overseen by the State labour Inspectorate (www.vdi.gov.lv). One of the inspectorate's tasks is to promote social dialogue and prevent disputes between employers and employees. The employment of foreigners in Latvia is also overseen by the State Border Guard (www.rs.gov.lv). In the event that an employee is caught working without a work permit, the State Border Guard has the power to impose fines of 300 to 500 lats on natural persons and 2,500 to 10,000 lats on legal persons. A foreigner caught working without a work permit may be fined up to 500 lats.

Demand for labour will depend on the economic situation

According to Investment and Development Agency of Latvia (LIAA www.liaa.gov.lv) Director Andris Ozols, while there is free movement of labour within the EU, third country nationals must reckon with rules set by both the specific country and the EU. Everything essentially depends on the economic situation in the country, therefore the decisive factor in attracting foreign labour is what knowledge and qualifications the workers have and how they can support local businesses and local workers. "It is important to remember that an employer will not pay in excess of what an employee's qualifications are worth and will always keep an eye in what he is paying for," says the LIAA Director. However, he also stresses that Latvia needs good foreign specialists and that they can earn more than the national average because they help to increase the national GDP and the welfare of the country as a whole. Ozols believes that the migration of labour is inevitable, because the departure of local workers will lead to demand for foreign workers, and there will always be sectors with demand for labour.

The State Employment Agency (NVA, www.nva.gov.lv) has direct responsibility for employment issues. It implements state policies for reducing unemployment and supporting persons who are unemployed, seeking work or at risk of unemployment. The agency has 28 branches and three customer service centres throughout Latvia.

Information gathered by the NVA indicates that previously the greatest number of work invitations for foreigners were in the processing and hospitality industries. There was also demand for registrations in the transport, construction and food sectors. Although the number of invitations has now subsided, NVA representatives believe that these sectors are most likely to be in demand again in future.

Unemployment on the rise

In September 2009 the seasonally adjusted unemployment rate in Latvia was 19.7%, the highest in the EU. At present over 140,000 local people are without jobs in Latvia and there are 78 registered unemployed persons for every job, which has increased social tension. Economic forecasts do not indicate that a recovery can be expected soon or that the number of available jobs will increase.